

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Do:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Gdańsku

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej sprawy. W jednej ze spraw prowadzonych przez Państwo, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami (dalej: ON) na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt:

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami w kontekście niedotrzymania obowiązków przez ośrodek pomocy społecznej

Wstęp:

Celem niniejszego audytu jest zbadanie sytuacji osób z niepełnosprawnościami w kontekście działań ośrodka pomocy społecznej (OPS) oraz ocena zgodności tych działań z obowiązującymi przepisami prawa. Skupimy się na przypadku ON, który zwrócił się o wsparcie do MOPR w związku z poważnym sporem między lokatorami budynku wielorodzinnego a mieszkanką tegoż budynku, która wykazywała zachowania dyskryminujące i nękanie w stosunku do Beneficjentki, osoby z niepełnosprawnością.

Opis sytuacji:

ON zwrócił się do ośrodka pomocy społecznej w celu uzyskania wsparcia w rozwiązaniu konfliktu z mieszkańcami nieruchomości, której był lokatorem. Mieszkanka tego budynku

wykazywała agresywne zachowania wobec ON oraz innych lokatorów, w tym dewastowała mienie wspólnotowe, w tym urządzenia potrzebne do korzystania z wózka inwalidzkiego przez Beneficjentkę. ON wielokrotnie prosił pracowników OPS o podjęcie interwencji zgodnie z ich obowiązkami, które obejmują m.in. przeciwdziałanie praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym oraz udzielanie pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Kluczowa podstawa prawna:

Zgłoszenie ON do ośrodka pomocy społecznej jest oparte na przepisach Ustawy o pomocy społecznej, która przewiduje, że pomoc socjalna udzielana jest m.in. osobom z niepełnosprawnościami (ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U.2021.2268 t.j.).

Analiza i ocena:

Ośrodek pomocy społecznej przez ponad pół roku zaniedbywał swoje obowiązki w związku z interwencją w konflikcie, który dotyczył Beneficjentki z niepełnosprawnością. Nawet po interwencji prawnika ON i grupy mieszkańców, pracownicy OPS odmówili udzielenia pełnej informacji oraz nie zrealizowali obowiązków wynikających z przepisów prawa. To stanowi rażące naruszenie ich obowiązków i wskazuje na dyskryminujące traktowanie ON ze względu na jego niepełnosprawność.

Zgodnie z Konstytucją RP i ustawą o dostępie do informacji publicznej, osoby mają prawo dostępu do informacji o działalności organów administracji publicznej, w tym ośrodka pomocy społecznej. Nietrzymanie obowiązków przez pracowników OPS w przypadku ON stanowi naruszenie prawa dostępu do informacji, które jest niezbędne dla zapewnienia odpowiedniej pomocy socjalnej.

Propozycje zmian praktyki stosowania prawa:

1. Wdrożenie odpowiednich szkoleń dla pracowników OPS na temat obsługi osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania dyskryminacji.
2. Utworzenie procedur interwencyjnych w przypadku zgłaszanych konfliktów z udziałem osób z niepełnosprawnościami, które umożliwią skuteczne i szybkie reagowanie na takie sytuacje.
3. Ustanowienie odpowiedzialnego koordynatora ds. praw osób z niepełnosprawnościami w ośrodkach pomocy społecznej, który będzie monitorować i zapewniać przestrzeganie przepisów prawnych w tym obszarze.
4. Wzmocnienie procedur reagowania na skargi i wnioski osób z niepełnosprawnościami, aby zapewnić rzetelne i kompleksowe rozpatrywanie ich spraw.

Przedstawione zmiany mają na celu zwiększenie ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, w tym ON, oraz poprawę funkcjonowania ośrodków pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i dostarczania odpowiedniej pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Wprowadzenie w życie zmian zaproponowanych w audycie przyniesie szereg korzyści zarówno dla osób z niepełnosprawnościami, jak i dla instytucji ośrodka pomocy społecznej oraz społeczności lokalnej. Oto niektóre z głównych korzyści:

1. Zwiększenie ochrony praw osób z niepełnosprawnościami: Wprowadzenie odpowiednich szkoleń i procedur interwencyjnych pozwoli pracownikom ośrodka pomocy społecznej na bardziej efektywne i empatyczne podejście do osób z niepełnosprawnościami. Poprawi to jakość pomocy socjalnej i ochroni prawa osób z niepełnosprawnościami przed dyskryminacją i nierównym traktowaniem.

2. Skuteczniejsza reakcja na konflikty: Ustanowienie procedur interwencyjnych pozwoli na szybszą i bardziej skuteczną reakcję na zgłaszane konflikty związane z osobami z niepełnosprawnościami. Dzięki temu możliwe będzie rozwiązywanie problemów społecznych, łagodzenie konsekwencji ubóstwa oraz zapobieganie nękanii i dyskryminacji.

3. Poprawa dostępu do informacji: Działania mające na celu zapewnienie dostępu do informacji o działalności ośrodka pomocy społecznej i przestrzeganiu przepisów prawnych w tym obszarze uczynią pracę instytucji bardziej przejrzystą i zrozumiałą dla obywateli. Osoby z niepełnosprawnościami będą lepiej poinformowane o swoich prawach i możliwościach uzyskania pomocy.

4. Zwiększenie zaufania społecznego: Poprawa działania ośrodka pomocy społecznej i bardziej profesjonalne podejście do osób z niepełnosprawnościami przyczyni się do zwiększenia zaufania społecznego do tej instytucji. Społeczność lokalna będzie bardziej gotowa wspierać i zaangażować się w działania mające na celu pomoc osobom z niepełnosprawnościami.

5. Skuteczniejsza realizacja obowiązków pracowników OPS: Wprowadzenie koordynatora ds. praw osób z niepełnosprawnościami i ustanowienie procedur reagowania na skargi i wnioski osób z niepełnosprawnościami umożliwi lepszą organizację pracy ośrodka pomocy społecznej. To przyczyni się do skuteczniejszego rozpatrywania spraw i zapewnienia wsparcia tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne.

6. Wyrównywanie szans: Poprawa dostępu do pomocy socjalnej dla osób z niepełnosprawnościami przyczyni się do wyrównywania szans w społeczeństwie. Dzięki lepszemu wsparciu, osoby z niepełnosprawnościami będą miały większe możliwości uczestniczenia w życiu społecznym, edukacji i rynku pracy.

7. Pozytywny wpływ na wizerunek instytucji publicznej: Skuteczne działania ośrodka pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i dostarczania wsparcia osobom z niepełnosprawnościami będą miały pozytywny wpływ na wizerunek tej instytucji. Wspólnota lokalna będzie postrzegać ośrodek jako miejsce, które dba o swoich obywateli i realizuje swoje zadania zgodnie z prawem.

Podsumowując, wprowadzenie w życie zmian z sformułowanych w audycie przyczyni się do zwiększenia ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, poprawy jakości pomocy socjalnej, efektywniejszego reagowania na zgłaszane problemy oraz wyrównania szans dla tej grupy społecznej. Dodatkowo, pozytywny wpływ na wizerunek instytucji publicznej i zaufanie

społeczne może przyczynić się do lepszego funkcjonowania całego systemu wsparcia społecznego.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.